

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO - GORANSKA ŽUPANIJA

GRAD RIJEKA
Gradonačelnik

KLASA: 024-03/22-03/61
URBROJ: 2170-1-15-00-22-2
Rijeka, 13. lipnja 2022.

Gradsko vijeće Grada Rijeke
n/p predsjednice, gospođe Ane Trošelj

Predmet: VEDRAN VIVODA – pitanje člana Gradskog vijeća Grada Rijeke
- dostava odgovora

Poštovana gospođo Trošelj,

član Gradskog vijeća **VEDRAN VIVODA** je, na 10. sjednici Gradskog vijeća Grada Rijeke, 2. lipnja 2022. godine, *iznio da građani stavljaju na društvene mreže katastrofalne slike na kojima se može vidjeti kako se u gradu održavaju zelene površine. Nadalje je konstatirao da je tome tako zato jer KD Čistoća košnju outsourcea, a uredno ispostavlja račune Gradu. Pa tako, recimo, početkom godine pet firmi daje ponude, a kako se neki kvart otvara, tako tih pet firmi daje dodatne ponude za košnju. Ovisno o tome kako Čistoća traži da se kosi koji dio grada, onda ide natječaj. I, na primjer, može se reći da se Gradu fakturira 75 lipa po metru kvadratnom, a onda Čistoća naplati od tih firmi 60 lipa po metru kvadratnom. Dakle, Čistoća ne radi apsolutno ništa, nego samo pretače sredstva. Npr., zadnje tri godine su Krnjevo i Sveti Nikola kosili Parkovi plus i još neke druge firme. Čistoća sama pokosi možda 30 posto površina u gradu, dok se ostatak outsourcea. Čistoća najčešće sama radi „drugi otkos“, što je puno lakše raditi nego prvi otkos.*

Upitao je zašto je 2020. godine Čistoća outsourceala skoro svu košnju, dok je dvije trećine radnika Čistoće „sjedilo“ doma na minimalcu. I zašto Grad onda nije bio u košnji, zašto se nisu ti ljudi angažirali da rade i kose umjesto da sjede doma? Zaključno je postavio pitanje zašto uopće Grad daje Čistoći posao održavanja zelenih površina ako se ti poslovi mogu outsourceati za 30 posto manju cijenu, a da Grad bude puno uredniji?

Dodao je i da to ne funkcionira već godinama, otkad je to preuzela Čistoća od ranije firme koja je dobila na natječaju. A ne funkcionira jer grad nije pokošen ravnomjerno jer se natječaji za sve kvartove ne raspisuju istovremeno, već se natječaji raspisuju po nekom planu koji očito ne funkcionira. Zna se dogoditi i da se na natječaj ne javi niti jedna od firmi koje se bave tim poslovima jer te firme imaju previše posla. Budući da se Čistoća ni svojim core poslom ne bavi kako treba, nije baš jasno kako se može baviti kako treba još i tim dodatnim poslom, tako da sasvim sigurno treba odvojiti poslove odvoza otpada od hortikulture.

Na primjer, Bakar i Kostrena imaju komunalna društva koja se bave samo hortikulturom, a Čistoća im odvozi otpad. I to sve puno bolje izgleda nego u gradu Rijeci, tako da poslove održavanja javnih površina treba ili outsourceati ili odvojiti od Čistoće. Komunalno društvo Kozala, s obzirom da održava groblja, ima više veze sa održavanjem zelenih površina nego Čistoća pa bi bolje rješenje bilo i da se Komunalnom društvu Kozala povjere ti poslovi. Ako se neće ići u tom smjeru, predlaže da se raskine ugovor sa Čistoćom i da se taj posao outsourcea jer je siguran da će u tom slučaju za 30 posto manje novaca grad izgledati bolje.

Zakonom o komunalnom gospodarstvu utvrđena su načela komunalnog gospodarstva, obavljanje i financiranje komunalnih djelatnosti, građenje i održavanje komunalne infrastrukture,

plaćanje komunalnog doprinosa i komunalne naknade, održavanje komunalnog reda i druga pitanja važna za komunalno gospodarstvo. Zakonom je propisano da komunalne djelatnosti može, između ostalog obavljati trgovačko društvo u kojemu jedinica lokalne samouprave, odnosno više jedinica lokalne samouprave u slučaju zajedničke organizacije obavljanja komunalne djelatnosti, ima sve dionice, odnosno udjele.

Tim je Zakonom propisano da predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom određuje komunalne djelatnosti koje se na njezinu području mogu obavljati na temelju ugovora, a koje se financiraju isključivo iz njezina proračuna.

Sukladno navedenom Gradsko vijeće Grada Rijeke donijelo je Odluku o određivanju komunalnih djelatnosti koje se obavljaju na temelju ugovora. Navedenom Odlukom su propisane komunalne djelatnosti koje se obavljaju na temelju pisanog ugovora, a to su:

- održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima,
- održavanje javnih zelenih površina,
- održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene,
- održavanje čistoće javnih površina,
- održavanje javne rasvjete,
- provođenje mjera obvezne preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije,
- sakupljanja napuštenih i izgubljenih životinja te njihovo zbrinjavanje i usluge higijeničarske službe,
- čišćenje mora,
- održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda u dijelu koji se odnosi na čišćenje slivnika i rešetki oborinske odvodnje.

Nadalje, navedenom Odlukom propisano je da se postupak odabira osobe s kojom se sklapa ugovor o povjeravanju obavljanja prethodno navedenih komunalnih djelatnosti te sklapanje, izmjena i provedba tog ugovora provode sukladno propisima o javnoj nabavi.

Komunalno društvo Čistoća d.o.o. je tvrtka za održavanje čistoće i gospodarenje otpadom na području grada Rijeke i riječkog prstena koji uključuje gradove Bakar, Kastav i Kraljevicu te općine Klana, Jelenje, Viškovo, Kostrenu i Čavle te je Grad Rijeka suvlasnik 81,23% poslovnih udjela, dok su ostali suvlasnici druge jedinice lokalne samouprave

Zakon o javnoj nabavi propisao je da se Zakon o javnoj nabavi ne primjenjuje na ugovore o javnoj nabavi koje javni naručitelj dodjeljuje drugoj pravnoj osobi ako nad tom pravnom osobom, što je u ovom konkretnom slučaju KD Čistoća, javni naručitelj samostalno ili zajedno s drugim javnim naručiteljima obavlja kontrolu sličnu onoj koju provodi nad svojim poslovnim jedinicama.

Dakle, sukladno Zakonu o komunalnom gospodarstvu, Odluci o određivanju komunalnih djelatnosti koje se obavljaju na temelju ugovora te Zakonu o javnoj nabavi Grad sa KD Čistoća sklapa godišnje ugovore za:

- održavanje zelenih površina i dječjih igrališta, održavanje okoliša objekata u vlasništvu grada i održavanje komunalne infrastrukture na području mjesnih odbora,
- održavanje javnih zelenih površina (hortikulturni radovi i zaštita hortikulture) na području Grada Rijeke te
- održavanje čistoće na području grada Rijeke i to: održavanja čistoće javno-prometnih površina, Korza, pothodnika, javnih WC-a, održavanje, pražnjenje i nabavka novih košarica za smeće, igrališta za kolektivne igre loptom, autobusnih čekaonica, plaža, odvoza smeća sa divljih deponija, održavanja čistoće naselja s posebnim potrebama (Rujevica, Mario Gennari i Mihačeva Draga), održavanja čistoće gradskog kupatila, održavanje čistoće štandova, stolica i izložbenih panoa, održavanja čistoće kabine lifta Ciottina-nova i platforme za osobe s posebnim potrebama u parku Pomerio, čišćenje i dežurstvo u kosturnici u parku na Trsatu, održavanje čistoće oznake stajališta te nepredviđeno čišćenje.

Svake godine kroz izvješće o održavanju programa održavanja komunalne infrastrukture vidljiva je realizacija programa u prethodnoj kalendarskoj godini.

Vezano za pitanje „...zašto uopće Grad daje Čistoći posao održavanja zelenih površina ako se ti poslovi mogu outsourcati za 30 posto manju cijenu, a da Grad bude puno uredniji?“, za istaknuti je da je Komunalno društvo Čistoća, sukladno pozitivnim propisima, obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi, što je i Grad Rijeka, pa je postojeći model svrsishodan i nije moguće potvrditi kako bi „Grad u postupku javne nabave postigao 30% manju cijenu“, jer svakako postoji mogućnost da ona bude puno veća od planirane.

Što se samog održavanja tiče, od tri košnje koje su predviđene Programom i planom održavanja javnih zelenih površina za tekuću godinu, prva je zbog najveće mase trave najzahtjevnija te se podizvođači angažiraju upravo radi toga da bi prva košnja, kada trava ima najintenzivniji rast, bila obavljena u što kraćem roku.

U trenutku najjače vegetacije, neminovno je da se dogodi situacija da ima više dijelova grada s visokom travom nego dostupnih radnih grupa djelatnika KD Čistoća i podizvođača. Navedeno razdoblje ne traje dugo, upravo zbog angažiranosti podizvođača i djelatnika KD Čistoća te je trenutačno pri kraju, a cjelokupni tijek košnje vidljiv je i na tjednim planovima košnje koji se objavljuju na mrežnim stranicama KD Čistoća, pa je i na taj način moguće javno pratiti dinamiku radova.

Za istaknuti je kako su posao košnje ovog proljeća ometali meteorološki uvjeti koji su u kombinaciji količine oborina u travnju (116,6 mm) i naglašene suše s visokim temperaturama u svibnju, pogodovali iznimno velikom dnevnom rastu trave i uopće raslinja. Sve je to prouzročilo otežanu košnju. U namjeri da obavi u što kraćem roku i što brže smanji obim nepokošenih površina, od strane Čistoće dodatno je angažirano više različitih podizvođača, a uveden je i rad subotom.

Prema informacijama koje sam dobio iz Odjela gradske uprave za komunalni sustav, početkom lipnja pokošeno je 90% grada, a na preostalih 10% košnja je u tijeku. U nešto više od mjesec dana obavljena je gotovo sva košnja u gradu, što se i u velikim gradovima, pa čak i metropolama, smatra standardom i uobičajenom praksom te će ove godine u prvoj košnji, uz pomoć podizvođača biti pokošeno približno 50% ukupnih površina, dok će 50% pokositi KD Čistoća. S time u vezi za istaknuti je kako nije primjereno Rijeku uspoređivati s manjim sredinama, budući da se dinamika i organizacija posla ne može preslikati s manje na ovako veliku urbanu strukturu. Možda bi primjerenija bila usporedba sa znatno većim gradom, poput Zagreba, gdje 750 djelatnika održava približno 11.000.000 četvornih metara zelenih površina. Primjerice, Služba održavanja zelenih površina KD Čistoće bi u skladu s tim omjerom djelatnika i površine trebala zaposliti još najmanje 20 do 30 novih djelatnika, uz nabavu pripadajućih radnih vozila i strojnih alata. Uz to, površine u Zagrebu su ravne, i lakše se održavaju, jer se velik dio može pokositi traktorskim kosilicama. Također, u velikim urbanim sredinama redovito se koriste usluge podizvođača, a u ovom razdoblju godine također nisu u mogućnosti istovremeno obuhvatiti sve javne zelene površine, pa se radovi obavljaju sistemski po dijelovima grada.

Prema podacima iz 2020. godine, podizvođači su tijekom prve i druge košnje pokosili 35% gradskih zelenih površina, dok je 65% pokošeno od strane djelatnika KD Čistoća. Nadalje, tijekom 2020. godine, zbog epidemiološke situacije, došlo je do smanjenja svih poslovnih aktivnosti KD Čistoća d.o.o. zbog čega je, radi očuvanja svakog radnog mjesta, Uprava KD Čistoća d.o.o. donijela Odluku o prekidu rada, uz prethodnu suglasnost Samostalnog sindikata radnika u komunalnim i srodnim djelatnostima Hrvatske, Sindikalna podružnica KD Čistoća d.o.o. i Sindikata Istre, Kvarnera i Dalmacije, Sindikalna podružnica KD Čistoća d.o.o. Prema navedenoj Odluci, na čekanju je u travnju 2020. godine upućeno 16 od 80 djelatnika, u svibnju 2020. godine 9 djelatnika, a do kraja 2020. godine 5 djelatnika. Radilo se uglavnom o djelatnicima starije životne dobi ili onima s kroničnim bolestima, a posebno je važno istaknuti da niti jedan kosac nije bio na čekanju.

Naposljetku, valja naglasiti da iz prethodno navedenog proizlazi da se Služba održavanja zelenih površina KD Čistoće oslanja na vlastite kapacitete, uz sezonsku pripomoć podizvođačima. Budući da je nemoguće istovremeno obuhvatiti sve javne zelene površine, radovi se obavljaju sistemski po dijelovima grada, prema planu koji je dostupan na Internet stranicama KD Čistoća. Od strane KD Čistoća koriste se primjeri dobre prakse iz europskih gradova, kako bi se zelene površine učinile što više održivim, primjenjuje se malčiranje, navodnjavanje, koriste se autohtone biljne vrste te se promovira bioraznolikost, odnosno cvjetne gredice sade se trajnicama koje se naknadno doniraju građanima.

I Grad Rijeka i KD Čistoća svjesni su i nezadovoljstva dijela građana dinamikom košnje te će se dodatnim ulaganjima već od iduće godine nastojati umanjiti ovaj problem koji je svakako uvjetovan i vrlo objektivnim okolnostima.

S poštovanjem,

GRADONAČELNIK

